

Figueres ressegueix les passes de l'amistat entre García Lorca i Dalí

► Una guia literària editada per sis estudiants de l'institut Muntaner rememora la relació entre el pintor figuerenc i el poeta granadí ► La ciutat va ser-ne testimoni i a través de tretze ubicacions es pot reviure el pas de l'artista per l'Empordà

ANNA FONT FIGUERES

■ L'amistat entre el pintor figuerenc Salvador Dalí i el poeta granadí Federico García Lorca ha inspirat estudis, llibres, documentals i pel·lícules. La relació entre ambdós ha fascinat tant estudiosos com admiradors, i el vincle que van mantenir els dos artistes va influir clarament l'obra d'un i altre. Fruit d'aquesta amistat, García Lorca va visitar Figueres en tres ocasions, entre el 1925 i el 1927, i ara es poden resseguir les passes d'aquestes estades a través d'un itinerari literari.

El poeta i el pintor es van conèixer a la Residència d'Estudiants, a Madrid, i van compartir projectes i amistat. Lorca va visitar l'Empordà convidat per la família Dalí i va fer amistat tant amb el pare del geni com amb la seva germana, Anna Maria.

El recorregut l'ha elaborat un grup de sis estudiants amb altes capacitats de l'Institut Ramon Muntaner de Figueres i l'ha editat la Càtedra de Patrimoni Literari Maria Àngels Anglada i Carles Fages de Climent de la UdG.

L'itinerari inclou tretze punts que van ser escenari del pas de García Lorca per Figueres i de l'amistat amb el pintor a través de cartes i publicacions de l'època. El recorregut comença a l'estació de tren i fa una primera parada a la casa dels Dalí (la casa Mas Roger) que no és la casa natal, tot i que s'ubica en el mateix carrer Narcís Monturiol. La família es va traslladar en el segon pis de l'edifici quan Dalí tenia vuit anys i allà hi

Els sis estudiants del Muntaner, amb una fotografia de Lorca i Dalí. CONXI MOLONS

va pintar les seves primeres obres. L'habitatge no és visitable i l'Ajuntament preveu adquirir-lo en un futur per convertir-lo en un atractiu turístic més.

Lectura dels versos de Lorca

L'itinerari segueix fins la Rambla, centre de la vida social i comercial a Figueres i des d'allà es dirigeix cap a l'antic Hotel Comercio, als peus del passeig. El prestigiós establiment situat a la part alta de la Rambla ocupava el 1925 el local de l'actual cafeteria Astoria. Aquell any, i coincidint amb una visita de García Lorca, s'hi va viure una «jornada inoblidable», segons recull la guia, en la qual el

jove poeta va llegir els seus versos en una vetllada que va «fascinar» els assistents.

D'allà, la guia trasllada el visitant fins al cinquè punt: el castell de Sant Ferran. Dalí hi va fer el servei militar obligatori l'any 1927 i Lorca es va instal·lar a la ciutat durant unes setmanes per acabar de preparar amb el geni figuerenc les obres dels decorats per a l'estrena de l'obra *Mariana Pineda* a Barcelona. García Lorca s'hi referia en una de les seves cartes: «Dalí està fent el Talió (el servei militar) i és una cosa estupenda quan surt corrents de casa seva perquè toquen la trompeta. És per llogar-hi cadieres».

La ruta també fa parada indispensable al Teatre-Museu Dalí. Quan Lorca va visitar la ciutat, aleshores era el Teatre Principal i centre de la vida cultural. Salvador Dalí hi va fer la seva primera exposició de pintura, al vestíbul. La guia narra com Dalí va pintar diverses obres en què prenien com a model el seu amic, de la mateixa manera que el poeta també li va dedicar versos.

L'osset Marquina

La setena ubicació és el Museu del Joguet, on es conserva un osset de peluix d'Anna Maria Dalí i al qual anomenaven *osito Marquina*, en referència al cèlebre dramaturg

Eduardo Marquina, amic de la família Dalí. Des del Museu, la guia recomana baixar cap a la casa natal de Dalí, al carrer Monturiol, pendent de ser reformada. Allà hi havia el despatx de la notaria Dalí i Lorca hi va llegir els versos de *Mariana Pineda*.

Des d'allà el visitant és conduït cap a la Rambla de nou, on Lorca va escoltar les sardanes de Pep Ventura, i li va produir «una fortíssima emoció», es recull en un document signat per Anna Maria Dalí. I d'allà, cap a Cadaqués. Les estades a Figueres del poeta granadí es van complementar amb les visites a Cadaqués, on Lorca arribava amb el cotxe de línia que sortia des de la Rambla. «Pateixo perquè vosaltres no pugueu veure amb mi aquests mars i aquesta terra de l'Empordà», escrivia el poeta a la família.

El Museu de l'Empordà és l'onzena parada i, malgrat que als anys vint no existia, ara s'hi exposen paisatges urbans i rurals que va poder veure Lorca en les seves estades a l'Empordà. La guia també fa parada a l'Arxiu Municipal, que el 1922 era la Biblioteca Municipal. Lorca s'hi referia en una carta a la família.

L'última parada de la guia porta el visitant fins al bar Empòrium. Allà, el gener del 1929, Luis Buñuel i Salvador Dalí van escriure el guó d'*Un chien andalou*. Segons es recull en l'itinerari, per aquelles dates Dalí i Lorca s'havien distanciat. «L'amistat entre el poeta i el pintor semblava definitivament acabada», conclou.